

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **Ing. M. S.**, proti žalovanému **Krajskému úřadu Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2009, čj. JMK 50827/2009, sp. zn. S-JMK 50827/2009/OD/Ko, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2010, čj. 29 Ca 171/2009 - 32,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 12. 2010, čj. 29 Ca 171/2009 - 32, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Dne 17. 6. 2008 v 11,18 hodin zjistila hlídka Městské policie v Brně, že motorové vozidlo tovární značky Renault, reg. zn. X, stojí na ulici Hybešova 36 na chodníku. V podaném vysvětlení ze dne 4. 8. 2008 žalobce potvrdil, že je vlastníkem předmětného vozidla, avšak že se ve dnech 15. 5. až 21. 7. 2008 zdržoval mimo Brno, auto na místě neparkoval a neví, kdo tak učinil. Magistrát města Brna vydal dne 13. 11. 2008 pod čj. ODSČ-77369-PZ/08-CI ve věci příkaz, v němž uvedl, že žalobce porušil § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), čímž se dopustil správního deliktu podle § 125 odst. 2 téhož zákona, tedy jako provozovatel motorového vozidla přikázal řízení vozidla nebo svěřil vozidlo osobě, o níž neznal údaje potřebné k určení její totožnosti. Za toto jednání mu správní orgán uložil pokutu ve výši 2000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Proti příkazu podal žalobce včasný odpor, v němž uvedl, že po dobu jeho nepřítomnosti užívaly vozidlo osoby jemu blízké – jeho rodina. Není proto pravdou, že by svěřil vozidlo osobě jemu neznámé. Protože se jedná o osoby blízké, není ze zákona povinen jejich jména uvádět. Magistrát města Brna pokračoval ve správním řízení a dne 19. 2. 2009 pod čj. ODSČ-77369-PZ/08CI vydal rozhodnutí, podle nějž se žalobce dopustil správního deliktu podle § 125 odst. 2 zákona o silničním provozu, za což mu opětovně uložil pokutu ve výši 2000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč. Odvolání žalobce zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 23. 6. 2009, čj. JMK 50827/2009, sp. zn. S-JMK 50827/2009/OD/Ko.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Brně; součástí jeho argumentace byla i námitka, že vozidlo svěřil osobě jemu blízké, jejíž totožnost a způsobilost je mu plně známa a v dosavadním průběhu řízení pouze využil svého práva podle čl. 37 Listiny základních práv a svobod a tuto osobu blíže nejmenoval, aby ji nevystavil stíhání za přestupek. Krajský soud rozsudkem ze dne 14. 12. 2010, čj. 29 Ca 171/2009 - 32 napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro nezákonnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění uvedl, že zákon o silničním provozu ukládá provozovateli vozidla toliko znalost údajů potřebných k určení totožnosti osoby, které vozidlo svěřil nebo přikázal jeho řízení, nikoliv povinnost tyto údaje dále sdělovat, tím spíše jedná-li se o sdělování údajů o osobách provozovateli blízkých, jež chrání čl. 37 Listiny. Podle krajského soudu tudíž správní orgány nebyly oprávněny žalobce sankcionovat za to, že odmítl identifikovat osobu jemu blízkou, která měla spáchat přestupek.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný včasnou kasační stížnost, v níž namítal, že závěry krajského soudu se míjejí se skutečným obsahem správních rozhodnutí. Žalobci byla uložena pokuta za to, že svěřil řízení vozidla osobě, aniž by znal údaje potřebné k určení její totožnosti, a nikoli za to, že odmítl identifikovat osobu jemu blízkou, která měla spáchat přestupek. K tomu žalovaný odkázal na výrokové části obou rozhodnutí, na své vyjádření k žalobě a na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaný nezpochybňuje fakt, že nikdo nesmí být nucen vypovídat proti sobě nebo osobám blízkým; pokud však krajský soud dospěl k závěru, že správní orgány žalobce sankcionovaly za odepření identifikace osoby blízké, pak vyšel z něčeho, co ze spisu zjevně nevyplývalo. Žalovaný dává Nejvyššímu správnímu soudu na zvážení, zda v důsledku toho není napadený rozsudek nepřezkoumatelný, když vychází ze skutečností, které nemají oporu ve spisu.

[5] V další části kasační stížnosti poukazuje žalovaný na dva názory krajského soudu obsažené v napadeném rozsudku: 1) zákon o silničním provozu ukládá provozovateli vozidla znát údaje potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla, ale neukládá mu povinnost dále je sdělit (tím spíš, jde-li o osoby blízké); 2) pojmy „přikázání“ a „svěření“ nepokrývají všechny situace, které mohou nastat mezi provozovatelem vozidla a řidičem, v úvahu přichází i možnost pasivního umožnění používání vozidla jiné osobě. S prvním názorem krajského soudu žalovaný nesouhlasí, neboť podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je provozovatel vozidla (nebo osoba, jíž provozovatel vozidlo svěřil) povinen na výzvu policie, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností sdělit skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla podezřelého z porušení ustanovení tohoto zákona. Podle žalovaného tím není dotčena možnost odepřít výpověď, pokud by tím způsobil sobě nebo osobě blízké nebezpečí trestního stíhání – v konkrétním případě tedy nemůže být provozovatel vozidla nucen ke sdělení údajů

k identifikaci řidiče. To však neplatí paušálně, jak dovodil krajský soud. Žalovanému pak není jasné, jaký dopad má názor krajského soudu na projednávanou věc, neboť nekoliduje s rozhodnutím žalovaného – i krajský soud připouští povinnost provozovatele znát údaje potřebné k určení totožnosti řidiče.

[6] Ani u druhého názoru krajského soudu není žalovanému zřejmé, jak ovlivňuje projednávanou věc. Krajský soud v odůvodnění rozsudku nijak nepolemizuje s úvahami žalovaného o naplnění znaku „svěření“ skutkové podstaty správního deliktu. Při interpretaci tohoto pojmu je třeba dle žalovaného vycházet ze smyslu § 125 odst. 1 písm. e) a odst. 2 zákona o silničním provozu. Tím je oprávněný zájem na tom, aby bylo možno i zpětně zjistit řidiče vozidla. Situace, kdy řidič po spáchaném deliktu ujede, jsou situacemi nikoli výjimečnými. Proto je v řadě případů nezbytné zjišťovat osobu řidiče a k tomu mají sloužit povinnosti provozovatele vozidla podle § 10 a § 125 citovaného zákona. Podle žalovaného je stejně nežádoucí, aby provozovatel vozidla přímo aktivně pověřil osobu, jejíž totožnost nezná, aby jeho vozidlo samostatně řídila, jako aby pasivně umožnil (akceptoval) samostatné řízení vozidla, aniž věděl, kdo řídí. Vždy bude důsledkem skutečnost, že vozidlo řídí osoba, kterou se zpětně nepodaří identifikovat, což je porušení zájmu chráněného § 10 a § 125 odst. 1 písm. e) a odst. 2 zákona o silničním provozu. Proto je žalovaný toho názoru, že i umožnění toho, aby vozidlo řídila osoba, kterou provozovatel nedokáže identifikovat, je na místě podřadit pod pojem „svěřit“. Z odůvodnění napadeného rozsudku nevyplývá, že by podle krajského soudu v případě žalobce nešlo o svěření vozidla ve smyslu § 125 odst. 1 písm. e) zmiňovaného zákona. Ostatně takový názor by krajský soud ani nebyl oprávněn vyslovit, neboť v tomto směru nebyla uplatněna žádná žalobní námitka.

[7] Úvahy krajského soudu o možných objektivních důvodech nevědomosti provozovatele, kdo užívá jeho vozidlo, jsou podle žalovaného rovněž nepříhodné a jdou nad rámec posouzení konkrétní žaloby, neboť nic z toho, co krajský soud naznačuje, žalobce netvrdil. Je na provozovateli vozidla, aby si vytvořil takový systém užívání vozidla, kterým splní smysl § 10 zákona o silničním provozu, a to i třeba pro případ svého pobytu v zahraničí.

[8] K výroku o náhradě nákladů řízení dává žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu ke zvážení, zda je namístě počítat i úkon spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, když zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, tedy s ohledem na obsah plné moci zastoupení před podáním žaloby nepřebíral a nepřipravoval.

[9] Závěrem žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně navrhl přiznat kasační stížnosti odkladný účinek, neboť pokud by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, mohla by existovat dvě protichůdná správní rozhodnutí žalovaného v téže věci, přičemž tento stav by nebylo možné odstranit v rámci správního procesu. Existence dvou rozhodnutí by byla podle žalovaného zásahem do principů *ne bis in idem* a *res iudicata*, v čemž žalovaný spatřuje hrozbu nenahraditelné újmy.

[10] Žalobce se v poskytnuté lhůtě ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů nebo pro nesrozumitelnost, jak navrhoval žalovaný; odůvodnění rozsudku je konzistentní a dostatečné. Nezákonnost napadeného rozsudku však zdejší soud shledal v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s."], jejíž příčina tkví v kombinaci nesprávného výkladu právního předpisu a nesprávné aplikace práva na skutkový stav případu.

[12] Zákon č. 411/2005 Sb., kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, s účinností od 1. 7. 2006 zavedl novou povinnost provozovatele vozidla: podle novelizovaného znění § 10 odst. 1 písm. d) *provozovatel vozidla nesmí přikázat nebo svěřit samostatné řízení vozidla osobě, o které nezná údaje potřebné k určení její totožnosti*. Na tuto povinnost navazuje sankční ustanovení § 125 odst. 2 téhož zákona, podle nějž *obecní úřad obce s rozšířenou působností uloží pokutu do 50 000 Kč fyzické osobě, která je provozovatelem vozidla nebo které provozovatel nebo jiná osoba svěřila řízení vozidla, jestliže se dopustila jednání uvedeného v odstavci 1 písm. e); tedy přikázala řízení vozidla nebo svěřila vozidlo osobě, o níž neznala údaje potřebné k určení její totožnosti*. Současně podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu jsou *provozovatel vozidla a osoba, které provozovatel svěřil vozidlo, s výjimkou, kdy provozovatelem vozidla je zpravodajská služba, povinni na výzvu policie, krajského úřadu nebo obecního úřadu obce s rozšířenou působností sdělit skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla podezřelého z porušení ustanovení tohoto zákona; tímto ustanovením není dotčeno ustanovení zvláštního právního předpisu*. Poznámka pod čarou zde odkazuje na § 60 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, který mimo jiné zakotvuje *právo odepřít vysvětlení, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti*.

[13] Obecná část důvodové zprávy k zákonu č. 411/2005 Sb. k předmětné úpravě konstatovala následující: „*Nově zákon zakotvuje povinnost provozovatele vozidla, popřípadě osoby, které provozovatel vozidlo svěřil, sdělit policii nebo správnímu orgánu údaje potřebné k určení totožnosti osoby, která vozidlo řídila v době spáchání přestupku. Po vzoru některých zahraničních úprav se zavádí vyvratitelná právní domněnka, že v případě, že tento údaj provozovatel nebo povinná osoba neposkytne, má se za to, že se protiprávního jednání dopustil sám.* [pozn. soudu: z textu zákona je zjevné, že zákonodárce nepřijal původně vládou navrhovanou úpravu vyvratitelné domněnky, že pachatelem deliktu je sám provozovatel (nebo osoba, jíž vozidlo svěřil), pokud nesdělí údaje pro zjištění totožnosti řidiče] *V současné době je nemožné projednat celou řadu přestupků pouze proto, protože provozovatel vozidla tvrdí, že vozidlo v době spáchání přestupku neřídil a neví, kdo je řídil, protože k řízení vozidla má přístup více osob. Šetření přestupku se v důsledku této nespolupráce protahuje a policie musí nakonec věc buď úplně odložit, nebo v důsledku uplynutí prekluzivní lhůty zanikne trestnost protiprávního jednání.*" Zvláštní část důvodové zprávy k navrhovanému § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu uvedla: „*Navrhuje se stanovit povinnost provozovateli vozidla mít znalost o řidiči, kterému svěřil řízení vozidla. Ustanovení je spojeno s pořádkovou pokutou, kterou bude postižen provozovatel vozidla, nesplní-li uvedenou povinnost*."

[14] Zákon č. 411/2005 Sb. do zákona o silničním provozu vložil dvě relativně samostatné povinnosti provozovatele vozidla v § 10 odst. 1 písm. d) a v § 10 odst. 3. Za prvé se jedná o

povinnost znát identifikační údaje řidiče, jemuž přikázal nebo svěřil samostatné řízení vozidla (resp. slovy zákona nesmí přikázat nebo svěřit samostatné řízení vozidla osobě, o níž tyto údaje nezná). Za druhé jde o povinnost provozovatele vozidla (ale i osoby, jíž řízení vozidla svěřil) sdělit konkrétně jmenovaným subjektům skutečnosti potřebné k určení totožnosti řidiče vozidla podezřelého z porušení ustanovení zákona o silničním provozu. Za použití logického výkladu vztahu § 10 odst. 1 písm. d) a § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je třeba rozlišovat dvě situace. Za prvé, zná-li provozovatel vozidla identifikační údaje řidiče, kterému svěřil nebo přikázal řízení tohoto vozidla a současně je tento řidič podezřelý z porušení ustanovení zákona o silničním provozu, je povinností provozovatele vozidla na výzvu příslušných orgánů tyto údaje sdělit. Této povinnosti se může zprostit (výzvu odepřít) pouze v případě, že by mu nebo osobám jemu blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušil státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti (čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, § 60 odst. 1 zákona o přestupcích). Za druhé, nezná-li provozovatel vozidla identifikační údaje řidiče, kterému svěřil nebo přikázal řízení tohoto vozidla, nemůže logicky nikdy naplnit navazující povinnost sdělit tyto údaje zákonem vymezeným subjektům, je-li příslušný řidič podezřelý z porušení zákona o silničním provozu. Požadovat v takovém případě po provozovateli sdělení příslušných údajů postrádá rozumný smysl (provozovatel nemůže sdělit něco, co neví) – stejně ale postrádá smysl obrana provozovatele, že tímto řidičem byla osoba jemu blízká. Neví-li totiž provozovatel vozidla, komu svěřil nebo přikázal řízení vozidla, nemůže věrohodně tvrdit, že tímto řidičem byla osoba jemu blízká. Nejvyšší správní soud tímto výkladem nezpochybňuje ústavní právo provozovatele odepřít sdělení identifikačních údajů řidiče, pouze konstatuje, že k odepření takového sdělení může dojít v situaci, kdy jsou identifikační údaje řidiče provozovateli známy (má co sdělit) a současně jsou po provozovateli příslušným orgánem požadovány.

[15] Ustanovení § 125 odst. 2 zákona o silničním provozu, jež bylo použito v projednávaném případě, pak zakotvuje jiný správní delikt fyzické osoby navazující na zákonnou povinnost obsaženou v § 10 odst. 1 písm. d) téhož zákona, tj. povinnost provozovatele vozidla znát identifikační údaje řidiče, jemuž přikázal nebo svěřil samostatné řízení vozidla. Pro jeho naplnění je třeba, aby byly splněny tři podmínky: 1) pachatel – fyzická osoba je provozovatelem vozidla (popř. je osobou, jíž bylo svěřeno řízení vozidla); 2) pachatel přikázal řízení vozidla nebo svěřil vozidlo jiné osobě; 3) pachatel nezná údaje k určení totožnosti této osoby (řidiče). Jelikož se jedná o jiný správní delikt, zásadně se zde nevyžaduje zavinění; pro projednávaný případ je nicméně podstatné, že součástí objektivní stránky tohoto deliktu není jednání pachatele spočívající v nesdělení údajů potřebných k určení totožnosti řidiče vozidla. Pachatel je zde trestán pouze za nevědomost o totožnosti řidiče vozidla – jak vyplývá z důvodové zprávy, účelem této právní úpravy bylo právě zabránit nežádoucí praxi, kdy provozovatelé vozidel leckdy účelově mařili vyšetření porušení zákona o silničním provozu tvrzením, že nevědí, kdo vozidlo v kritickém okamžiku řídil. Každý provozovatel vozidla proto musí vědět, kdo jeho vozidlo řídí; pokud tuto skutečnost neví, porušuje tím svou zákonem uloženou povinnost.

[16] V napadeném rozsudku založil krajský soud svůj závěr o nezákonnosti rozhodnutí žalovaného na právním názoru, že správní orgány žalobce sankcionovaly za odmítnutí identifikace osoby jemu blízké. Z provedeného výkladu právních norem vyplývá, že tento závěr nemůže obstát již proto, že sankční ustanovení § 125 odst. 2 zákona o silničním provozu takové jednání pachatele netrestá a obrana provozovatele založená na skutečnosti, že řidičem byla osoba provozovateli blízká, nemůže být úspěšná, neboť je vyloučena neznalostí totožnosti řidiče provozovatelem.

[17] Názor krajského soudu však není v souladu ani se skutkovým stavem věci, neboť skutková podstata jiného správního deliktu podle § 125 odst. 2 zákona o silničním provozu byla podle názoru Nejvyššího správního soudu v případě žalobce beze zbytku naplněna. První podmínka, tj. že pachatelem je fyzická osoba, která je provozovatelem vozidla, je v případě žalobce doložena jednak jeho prohlášením v zápisu o podaném vysvětlení ze dne 4. 8. 2008, čj. MP-08035/01D-08, jednak z výpisu z registru motorových vozidel založeného na č. l. 7 správního spisu.

[18] Ani v případě druhé podmínky spočívající v tom, že pachatel přikázal řízení vozidla nebo svěřil vozidlo jiné osobě, nelze mít v případě žalobce pochyb. Při výkladu pojmů přikázal a svěřil se přitom zdejší soud ztotožňuje s interpretací zaujatou žalovaným, totiž že přikázání svědčí o aktivitě na straně provozovatele, zatímco svěření zahrnuje i prosté umožnění třetí osobě vozidlo řídit bez nutného aktivního konání provozovatele. Smyslem právní úpravy je zde postižení nevědomosti pachatele o totožnosti osoby, která řídí vozidlo, jehož je provozovatelem, bez ohledu na to, jaká byla při předání vozidla provozovatelova role (aktivní, pasivní). Úvaha krajského soudu, že oba pojmy vyžadují aktivní roli provozovatele, proto nemůže obstát, neboť pak by mezi nimi v podstatě nebylo možné shledat rozdíl. Odlišení obou situací by totiž zjevně spočívalo jen v tom, nakolik důrazně provozovatel vystupuje vůči třetí osobě. Skutečnost, že žalobce svěřil vozidlo, jehož je provozovatelem, třetí osobě, plyne ze zápisu o podaném vysvětlení ze dne 4. 8. 2008, čj. MP-08035/01D-08, a z odporu proti příkazu ze dne 20. 11. 2008, v nichž žalobce potvrdil, že v inkriminovanou dobu vozidlo neřídil a na místě neparkoval, zdržoval se mimo Brno a vozidlo řídila třetí osoba (podle odporu proti příkazu se mělo jednat o rodinu žalobce).

[19] Konečně třetí podmínka, tedy že pachatel nezná údaje k určení totožnosti osoby, jíž svěřil vozidlo, byla v žalobcově případě naplněna. V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za vhodné ocitovat plné znění již zmiňovaných dokumentů. Podle zápisu o podaném vysvětlení ze dne 4. 8. 2008, čj. MP-08035/01D-08, žalobce uvedl: „*Jsem majitelem vozidla RZ: X. V době mezi 15. 5. až 21. 7. jsem se zdržoval mimo Brno a já jako majitel vozidla jsem na místě neparkoval. Nevím, kdo vozidlo parkoval.*“ V odporu proti příkazu ze dne 20. 11. 2008 žalobce konstatoval: „*v době mezi 15. 5. – 21. 7. 2008 jsem se převážně zdržoval mimo Brno, a proto jsem vozidlo na daném místě nemohl zaparkovat. Po dobu mých nepřítomností užívaly vozidlo osoby mně blízké, tzn. moje rodina. Tudíž není pravdou, že bych svěřil vozidlo osobě mně neznámé. Protože se jedná o osoby blízké, nejsem ze zákona povinen jejich jména uvádět.*“ Podle protokolu o ústním projednání správního deliktu ze dne 19. 2. 2009, čj. ODSČ-77369-PZ/08CI, byl žalobce seznámen se spisovým materiálem a k věci uvedl: „*Odvolávám se na svůj odpor, který jsem podal proti příkazu o uložení pokuty. Víc se k věci nebudu vyjadřovat.*“ Žalobce nenavrhl žádné důkazy, neměl připomínky k podkladům rozhodnutí, ke způsobu jejich zjištění a nenavrhl jejich doplnění. Žalobce tedy nejprve výslovně uvedl, že neví, kdo vozidlo řídil. Toto tvrzení nelze považovat za vyvrácené neurčitým tvrzením žalobce v odporu proti příkazu, že vozidlo užívaly osoby jemu blízké – jeho rodina. Z takového tvrzení neplyne, že by žalobce věděl, která konkrétní osoba vozidlo v rozhodnou dobu řídila. Tvrzení, že to mohl být kdokoliv z žalobcovy rodiny, naopak podporuje závěr o tom, že žalobce konkrétní osobu, která vozidlo řídila, neznal. Pro splnění povinnosti vyplývající z § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu totiž nestačí znát jen okruh pravděpodobných řidičů, nýbrž je třeba vědět, které konkrétní osobě bylo přikázáno nebo svěřeno řízení vozidla, resp. komu bylo umožněno vozidlo řídit. Na věci pak nezměnilo nic vyjádření žalobce do protokolu o ústním jednání ze dne

19. 2. 2009. Podle názoru Nejvyššího správního soudu byl Magistrát města Brna oprávněn z těchto důkazů dovodit nevědomost žalobce o totožnosti osoby, jíž svěřil vozidlo, jehož je provozovatelem. Uvedl-li pak žalobce poprvé v odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Brna, že vozidlo svěřil (konkrétní) osobě blízké, ztotožňuje se Nejvyšší správní soud se závěry žalovaného k této otázce: jednak jde o tvrzení značně nevěrohodné vzhledem k předchozím prohlášením žalobce, jednak se jedná o novou skutečnost, kterou žalobce mohl uplatnit již v prvostupňovém řízení, a proto k ní žalovaný v souladu s § 82 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, správně nepřihlédl.

[20] Krajský soud správně vyložil, že § 10 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu ukládá provozovateli vozidla pouze znalost údajů potřebných k určení totožnosti řidiče vozidla, nikoliv již povinnost tyto údaje sdělovat (to je obsahem až § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu); nesprávně však dovodil, že správní orgány sdělení takových údajů po žalobci požadovaly. Žalovaný a správní orgán prvního stupně naopak ustali již na konstatování nesplnění povinnosti podle § 10 odst. 1 písm. d) citovaného zákona a sdělení totožnosti řidiče žalobcova vozu podle § 10 odst. 3 téhož zákona se již logicky vůbec nedomáhali. Vytýkal-li krajský soud v takové situaci správním orgánům porušení čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, šlo o výtku bezdůvodnou. Za pravdu je třeba dát žalovanému i v tom, že úvahy krajského soudu o možných objektivních důvodech nevědomosti provozovatele, kdo užívá jeho vozidlo, jdou nad rámec posuzované věci, neboť takové důvody nevyplývají ze správního spisu a nebyly ani obsahem žalobních tvrzení. S ohledem na vše shora uvedené je zřejmé, že krajský soud předloženou věc nesprávně posoudil, a je proto dán důvod pro kasaci jeho rozhodnutí.

[21] Žalovaný v závěru kasační stížnosti napadl rovněž zákonnost výroku rozsudku krajského soudu o nákladech řízení; s jeho argumentací se ovšem Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Soudní řízení je totiž postaveno na odlišných principech a procedurálních pravidlech než řízení správní, a proto i zastoupení účastníka řízení v nich je třeba vnímat odděleně. I když bude mít zástupce, který účastníka zastupoval již ve správním řízení, určitou výhodu ve znalosti věci, zahrnuje úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před správním soudem řadu činností úvah a postupů, které zástupce nemohl ve správním řízení řešit. Mezi ně patří zvážení, jaké možnosti obrany soudní řád správní v daném případě nabízí a jakou je třeba využít, jakou taktiku v případu zaujmout, dále sem lze zařadit zajišťování důkazů pro soudní řízení nebo administraci záležitostí nutně doprovázejících soudní řízení (zpracování plné moci, hlídání zákonných lhůt, placení soudního poplatku apod.), přičemž řadu těchto skutečností je třeba konzultovat na poradě s klientem. V případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu je další nutnou součástí přípravy zastoupení analýza správního rozhodnutí, jímž se správní řízení končí a které má být žalobou napadeno a které zástupce logicky v rámci správního řízení analyzovat nemohl. Podpůrně lze v této souvislosti odkázat na judikaturu Nejvyššího soudu počínající rozhodnutím ze dne 30. 1. 1970, sp. zn. 2 Cz 19/70, a potvrzenou v nedávné době rozsudkem ze dne 17. 12. 2009, sp. zn. 32 Cdo 2598/2008, podle níž *odměna za převzetí zastoupení ve věci výkonu rozhodnutí náleží i tehdy, jestliže v řízení o výkon rozhodnutí zastupuje oprávněného týž zástupce, který jej zastupoval v řízení, v němž bylo vydáno vykonávané rozhodnutí. Nalézací řízení končí pravomocným rozhodnutím a dochází-li k výkonu rozhodnutí, přichází v úvahu nové zastoupení v dalším (vykonávacím) řízení v něm náleží i odměna za převzetí zastoupení – jde totiž o nově převzaté zastoupení v novém řízení, které předpokládá novou informaci*. Obdobně je třeba nahlížet na správní řízení, které je pravomocně skončeno, a na nové řízení před správním soudem, jež předpokládá nové zastoupení. Skutečnost, že zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení, nemá proto sama o sobě vliv na nárok tohoto zástupce na mimosmluvní

odměnu za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení před krajským správním soudem [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Jelikož je však výrok o náhradě nákladů řízení před soudem závislý na výroku ve věci samé a jelikož výrok ve věci samé byl Nejvyšším správním soudem shledán nezákonným, je třeba bez dalšího přistoupit i ke zrušení výroku II. o náhradě nákladů řízení před krajským soudem.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Vzhledem k tomu, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku spočívající ve výkladu skutkové podstaty jiného správního deliktu podle § 125 odst. 2 zákona o silničním provozu a nedůvodně vytýkal žalovanému porušení článku 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V novém řízení bude krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[23] Jelikož Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti bezprostředně po jejím předložení krajským soudem, nezabýval se návrhem žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[24] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. března 2011

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně
senátu